

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ТА ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ

Перепелиця Д.М., група 21 ТР,
Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного,

Ключові слова: *медичне страхування, охорона здоров'я, страхова система, медична допомога, страхові компанії.*

Зараз в Україні гостро стоїть проблема реформування охорони здоров'я, а тим більше – питання введення обов'язкового медичного страхування. З 2001 р. було запропоновано велику кількість варіантів даної концепції, втім жоден з них не брав до уваги обмежені можливості бюджету і невисоку платоспроможність населення. Період з кінця 2016 по 2020 рік вважається тим «безповоротним» моментом, який покаже, чи стане в Україні справді ефективна система медичного страхування європейського зразка (і в кінці кінців чи всі верстви населення незалежно від рівня доходу зможуть претендувати на високоякісну лікарську допомогу), або ж лікарське страхування буде ще одним фіаско і бюджетною «чорною дірою».

Черги і відсутність масової високоякісної медичної допомоги призводять до несвоєчасного діагностування хвороб і виникнення ускладнень. Особливо гостро це питання стоїть для неплатоспроможного населення (хоча офіційно в Україні державна медицина є безкоштовною). Тобто де-юре медицина є безкоштовною і загальнодоступною. Але де-факто елемент «якості» і «результативності» з'являється тільки з підвищенням рівня доходу людини. Тому до моменту остаточного завершення реформування сфери охорони здоров'я (в тому числі впровадження загальнодержавного обов'язкового медичного страхування) і оптимізації фінансування державних лікарень і поліклінік нагальною є потреба в альтернативному медичному обслуговуванні населення, а особливо - людей з обмеженими фінансовими можливостями. [1]

На сьогодні в Україні функціонує лише добровільне медичне страхування (поліси ДМС), у сфері якого назріли певні проблеми. Головна проблема, яка існує в медичному страхуванні на сьогодні - це очікування кризи на ринку добровільного медичного страхування з причин низької рентабельності більшість компаній цього сегменту. Добровільне медичне страхування стало сьогодні одним з найбільш збиткових видів страхування.

Друга проблема пов'язана з високою вартістю медичних програм, які розробляються страховими компаніями і відповідно їх доступність. Більшість програм, розроблених страховими компаніями, доступні далеко не всім громадянам України. Перш за все, це стосується безперервного страхування здоров'я. До типової програми подібного рівня зазвичай включені такі пакети, як амбулаторно-поліклінічна допомога з медикаментозним забезпеченням, стаціонарне лікування, швидка медична допомога, стоматологія (без протезування). До того ж, ситуація ускладнилася і тим, що був введений ПДВ на медичні послуги, що відразу ж позначилося на показниках страхових виплат. Для того, щоб стабілізувати ситуацію, страховики вдалися до підвищення цін.

Не менш важливою проблемою остається недосконалість Українського податкового законодавства. З метою вирішення даної проблеми необхідно страхові платежі, що сплачуються роботодавцями включати в його валові витрати і таким чином зменшувати податкову базу, а також не обкладати податком з доходу громадян. [2, с. 25]

Також існує проблема взаємодії страхових компаній і асистанських центрів і відповідно проблема контролю за якістю надання послуг страхувальнику.

Поряд з цими проблемами у галузі добровільного медичного страхування, Україні поки що не вдалося побудувати таку ефективну систему загальнообов'язкового медичного страхування як, наприклад, в Німеччині або інших країнах ЄС.

Наприклад, в Німеччині, медичне страхування здійснюється через особливі громадські організації – лікарняні каси. Більшість осіб, які отримують зарплату, застраховані в місцевих (районних) касах. На великих підприємствах, із чисельністю робітників не менше 450 чол., можуть створюватися свої власні каси. Особи, зайняті в сільському господарстві, мають лікарняні каси при своїх професійних об'єднаннях. Окремо лікарняні каси організовані для службовців, торгових працівників, техніків і т.д. Доцільність створення такої складної системи кас пояснюється тим, що вони являють собою організації, які працюють за принципом самоврядування і представляють інтереси цілком певної групи населення. [3, с. 25]

Україна є єдиною країною Європи, де до сьогодні відсутня виразна і чітка державна концепція переходу на страхову систему організації та фінансування охорони здоров'я, що пов'язано з недостовірністю і неповнотою банку статистичних даних щодо захворюваності та поширеності хвороб, їх розподілу за статтю, віком, виду захворювань, а також за кількістю звернень за медичною допомогою, що пов'язано, з одного боку, з нечітким статистичним обліком в самих медичних установах, а з іншого боку, з самолікуванням хворих без звернення до медичних установ.

З огляду на те, що в Україні формується нова система організації медичного страхування, яка в своїй основі має риси тієї системи, яка успішно функціонує в багатьох країнах світу, то безумовно вона може запозичувати той позитивний досвід, які мають ці країни на сьогоднішній день. Використання такого досвіду може здійснюватися при будь-якій системі, яка сформується в Україні в найближчі роки.

Незважаючи на соціальну важливість та суспільну значимість охорони здоров'я, система медичного страхування в Україні на сьогодні є малорозвиненою. Закон про обов'язкове медичне страхування досі не прийнятий, існуючі програми добровільного медичного страхування направлені більшою мірою на корпоративних клієнтів, а висока вартість стандартних медичних полісів обмежує їх придбання більшою частиною населення.[4] Цілком вірогідно, що через 2-3 роки, якщо темп змін, які відбуваються у законодавчій базі не знизиться, ми побачимо нову, ефективну, європейську систему організації медичного страхування в Україні.

Список використаних джерел

1. Нездоровая ситуация: имеет ли обязательное медицинское страхование шансы в Украине. URL: <https://voxukraine.org/ru/obovyazkove-medichne-strahuvannya-ru/>
2. Арцимович И. Обязательно или добровольно? Финансовые услуги №5-6. 2001. С.24-25.
3. М.Мних, Н.Мних. Проблемы та перспективи розвитку медичного страхування в Україні. Економіка. Фінанси. Право №2. 2003. С. 21-28.
4. Рубцова Н.М., Чкан І.О. Сучасний стан ринку медичного страхування в Україні: проблеми та перспективи розвитку. Фінансовий простір. 2015. №4 (20). URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/index.php/fp/article/download/443/442>

Науковий керівник: Рубцова Н.М., к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування